

dossier didàctic

EL HAVRE (Le Havre)

#ServeisEducatius
#FilmotecaEscoles

Filmoteca
de Catalunya

 Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

A partir de secundària

contingut

INFORMACIÓ PRÀCTICA

| PÀGINA 2

FITXA TÈCNICA
CONCEPTES CLAU
SINOPSI
LA CRÍTICA DIU

PER A REFLEXIONAR

| PÀGINA 3

PROPOSTA D'ACTIVITATS

| PÀGINA 4

ANÀLISI

Context

Llenguatge cinematogràfic

Narrativa

ACCIÓ

REFLEXIÓ

COMPLETEU EL VISIONAT

| PÀGINA 8

Informació pràctica

EL HAVRE (Le Havre)

FITXA TÈCNICA

Direcció: Aki Kaurismäki

Guió: Aki Kaurismäki

Música: Diversos autors

Fotografia: Timo Salminen

Interpretació: André Wilms, Kati Outinen, Jean-Pierre Darroussin, Blondin Miguel

Producció: Finlàndia

Any: 2011

Duració: 93 min.

V.O: Francès

Apta per a tots els públics

CONCEPTES CLAU

Drama - Faula cinematogràfica - Moviments migratoris - Solidaritat - Fronteres- Polítiques migratòries - Cinema social - Europa

SINOPSI

En Marcel Marx és un enllustrador de sabates orgullós del seu ofici, apreciat per la gent del barri i casat amb Arletty. Un dia el destí farà que un nen africà immigrant entri en la seva vida.

El Havre és una faula poètica sobre la solidaritat humana.

LA CRÍTICA DIU

Al diccionari del cinema social, el drama de la immigració il·legal acostuma a incorporar unes altes dosis de maniqueisme i tremendisme. En aquest sentit, *El Havre* ens ve a demostrar que un altre cinema, i un altre món, són possibles: el veterà mestre finès Aki Kaurismäki, que aquí ens ensenya la seva cara més afable (la noblesa i l'honestedat es donen per descomptades), il·lumina un relat en què un grup d'humils i valents camarades de la Normandia francesa, una mena d'Equip A en versió Resistance, decideixen protegir a un noi africà que somia amb retrobar-se amb la seva mare a Londres.

A *El Havre* no hi ha lloc pels dilemes morals ni les truculències sentimentals. Hi ha una batalla urgent per batré's: la solidaritat i la compassió reclamen fer-se un lloc en una realitat adormida, necessitada d'un curs accelerat d'humanisme. Amb aquest propòsit, Kaurismäki recorre al seu distanciat receptor humorístic i compon una obra loquaç i colorista, de pinzellades netes i girs transparents. En el fons, es tracta d'una utopia victoriosa (i miraculosa). Quina sort té el cinema de poder comptar amb la maduresa d'un cineasta tan necessari com Kaurismäki.

Yáñez Murillo, Manu. *El Havre*. "Fotogramas", núm. 2019 (enero 2012), pàg. 12.

“

- Has plorat?
- No.
- Millor, això no ajuda.

”

MARCEL I ARLETTY (PERSONATGES)

Proposta d'activitats

ANÀLISI

CONTEXT

El Havre és la primera d'una trilogia inacabada sobre ciutats portuàries. Al 2017 Kaurismäki va llançar la segona entrega de la trilogia. Busqueu el títol de la pel·lícula i la sinopsi i establiu-ne els punts en comú amb *El Havre*.

LLENGUATGE CINEMATogrÀFIC

Kaurismäki és conegut pel minimalisme i la simplicitat de les seves pel·lícules. Hi esteu d'acord? Com penseu que es reflecteix aquesta simplicitat a *El Havre*?

Analitzeu el muntatge cinematogràfic de la pel·lícula triant alguna seqüència i analitzant-ne els tipus de plans. Quins tipus de plans utilitza el director majoritàriament? La història del film, diríeu que és lineal o utilitza altres estratègies com el flashback? Quines altres estratègies narratives hi veieu?

Fixeu-vos en els sons de la pel·lícula: Kaurismäki treballa molt les imatges i deixa als diàlegs un paper més sintètic, però amb humor soterrat. Els sons diegètics, en canvi, són summament precisos i descriptius, i en algunes escenes agafen una importància cabdal. La música també té un paper preponderant al film. Busqueu el significat de sons diegètics i extradiegètics al cinema.

Passeu l'escena del tiroteig a l'estació sense imatge, escoltant només el so. Com imaginaríeu les imatges si no haguéssiu vist la pel·lícula? Torneu-la a passar amb les imatges i comenteu la tria del director. Creieu que és una manera de narrar encertada? Per què creieu que opta per aquesta manera d'ensenyar l'acció?

Kaurismäki va cuidar molt l'ambientació dels escenaris on es desenvolupa la pel·lícula. S'ha arribat a dir que *El Havre* té un tractament pictòric, ja que els colors que s'hi utilitzen, per exemple, són d'una importància cabdal. En aquesta pel·lícula el director juga amb colors contrastats que donen homogeneïtat als escenaris del film, especialment en aquells que formen part de l'univers del dia a dia de Marcel. S'ha comparat la paleta cromàtica de *El Havre* amb la del pintor Edward Hopper, tot i que potser *El Havre* té una tonalitat més freda. Busqueu obres de Hopper i poseu-les en relació amb les tonalitats del film.

Proposta d'activitats

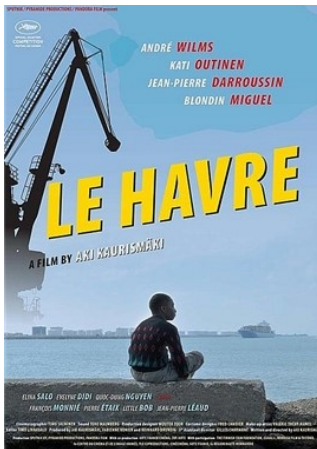
ANÀLISI

En quin gènere cinematogràfic classificaríeu *El Havre*? Per què?

Observeu aquest cartell de la pel·lícula. Què us suggereix? Quins colors utilitza? Creieu que transmet l'esperit i l'estètica del film? Fixeu-vos en els personatges que hi apareixen. Com van vestits? Creieu que la seva vestimenta correspon amb el seu tarannà? Penseu que el cartell reflecteix fidelment la importància dels personatges dins la pel·lícula?

Ara mireu aquests altres cartells de la mateixa pel·lícula: Compareu-los entre ells i amb l'anterior. Quin diríeu que és més fidedigne a la història i l'ambient de l'obra? Creieu que a través dels cartells de pel·lícules se'n pot deduir el gènere d'aquestes? Segons vosaltres, quins són els elements imprescindibles que hauria de tenir un cartell cinematogràfic?

Proposta d'activitats

ANÀLISI

NARRATIVA

S'ha dit que el cinema de Kaurismäki defuig el melodrama i cerca l'equilibri, contraposant tocs d'humor i quotidianitat fins en els moments més dramàtics. En quins moments creieu que la pel·lícula reflecteix aquesta situació?

En la narració cinematogràfica d'*El Havre*, s'estableix un paral·lelisme entre l'arribada d'Idrissa a la casa de Marcel i la partida d'Arletty. Aquest paral·lelisme permet mantenir un cert equilibri narratiu en un moment on tot sembla que trontolla. Per què? Quins altres paral·lelismes o contrastos veus entre els personatges d'Idrissa i Arletty?

Fixeu-vos en els papers dels personatges femenins durant el film. Quin paper hi juguen? Creieu que tenen el mateix tractament que els masculins? Raoneu la vostra resposta.

Compareu els personatges del comissari Monet i Marcel. Creieu que la manera de presentar els personatges físicament al film (constitució, vestuari, etc.) reforça el tarannà de cadascun d'ells? Com descriuríeu el personatge del comissari Monet? Creieu que aquest pateix una evolució durant la pel·lícula?

ACCIÓ

Feu un mapa dels recorreguts migratoris que ha fet la vostra família generacions enrere. Demaneu a casa pels recorreguts geogràfics dels vostres pares, avis, besavis... Qui té a classe la família que més s'ha mogut? Quines raones els van fer mobilitzar?

Proposta d'activitats

REFLEXIÓ

El Havre tracta sobre la solidaritat de les persones enfront de la crueltat de les polítiques migratòries. Le Havre, al nord de França, és un dels llocs estratègics per a moltes persones immigrants que volen arribar a Anglaterra. Calais és una altra ciutat similar, el punt més proper del Canal de la Mànega, des del qual moltes persones intenten arribar a les costes de Dover. Situeu aquestes tres ciutats en un mapa. Busqueu notícies sobre el tema migratori relacionades amb aquestes ciutats i comenteu-les. Per què creieu que aquestes persones fugen dels seus països?

Kaurismäki va dir el següent sobre el tema central de *Le Havre*: "El cinema europeu no tracta gaire sovint l'aprofundiment continu de la crisi econòmica, política i sobretot moral causada per la qüestió no resolta dels refugiats. La sort reservada per als extracomunitaris que intenten entrar a l'UE és diversa i sovint indigna. No tinc la resposta a aquest problema, però m'ha semblat important abordar aquest tema en una pel·lícula que, des de tots els angles, no és realista". Per què creieu que el director afirma que aquesta història no és realista? Hi estàs d'acord?

Coneixeu programes de televisió que s'emetin actualment que s'assemblen al programa del film? Per què creieu que desperten interès? Per què ens agrada mirar la vida dels altres?

Llegiu el preàmbul de la [Declaració Universal de Drets Humans](#) (LINK 1) i comenteu si es compleixen, a la pel·lícula i a la vida real. Podeu llegir-vos tots els articles i debatre sobre si els Drets Humans es respecten, on, i per què.

Completeu el visionat

BIBLIOGRAFIA I FILMOGRAFIA

Aknin, Laurent. *Entretien avec Aki Kaurismäki: à l'occasion de la sortie de Le Havre*. "Avant-Scène Cinéma", núm. 588 (déc. 2011), pàg. 64-66.

Bagh, Peter von. *Common people*. "Film Comment", vol. 47, núm. 5 (Sept.-Oct. 2011), pàg. 38-43.

Baldini, Elisa. *Il cinema di Aki Kaurismäki, le donne e l'amore è solo un problema di esistenza*. "Cineforum", vol. 51, núm. 510 (dic. 2011), pàg. 11-15.

Binétruy, Pascal. *Le Havre: quand la ville ne dort pas*. "Positif", núm. 610 (déc. 2011), pàg. 32-33.

Brooke, Michael. *Minor quay*. "Sight & Sound", vol. 22, núm. 5 (May 2012), pàg. 16-20.

De Grandis, Adriano. *Miracolo a Le Havre*. "Segnocinema", vol. 32, núm. 173 (genn.-febr. 2012), pàg. 51-52.

Gran Angular: Le Havre. "Cahiers du Cinéma España", núm. 51 (dic. 2011), pàg. 8-25.

El Havre (Le Havre)(DVD). Barcelona]: Cameo Media, DL 2012.

El Havre. En Carrera, Pilar. Aki Kaurismäki. Madrid: Cátedra, 2012. Pàg. 315-320.

Kermabon, Jacques. *Le miracle du Havre*. "24 Images", núm. 153 (sept. 2011), pàg. 41.

McGill, Hannah. *Le Havre*. "Sight & Sound", vol. 22, núm. 5 (May 2012), pàg. 71.

Petrus, Anna. *Le Havre: destellos de luz*. "Dirigido por", núm. 418 (enero 2012), pàg. 14.

Roux, Baptiste. *La géographie urbaine de la conscience: 38 témoins et Le Havre*. "Positif", núm. 620 (oct. 2012), pàg. 68-71.

Links:

LINK 1:

http://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/cln.pdf

Altra activitat relacionada:

Unitat didàctica: Derechos Humanos de las personas en movimiento. Refugio, inmigración y asilo (Amnistia Internacional, 2011):

<https://www.es.amnesty.org/unidades-didacticas/derechos-humanos-personas-en-movimiento/>

Tots els llibres, revistes, pel·lícules i bandes sonores citats els trobareu a la Biblioteca del Cinema.

Topogràfic del film:

V 11019

